

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXIX Kaina: 15 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, BALANDIS — 22, 1975

Nr. 94

AR MŪSŲ VEIKSNIŲ KONFERENCIJA SUDĖTAS VILTIS PATEISINO?

Iš Lietuvos laisvinimo veiksmų atstovų suvažiavimo

Lietuvos laisvinimo darbo Nepaprastoji konferencija įvyko Chicagoje, Bismarko viešbučio patalpose, balandžio 12 - 13 dienomis. Čia norima visuomenę smulčiau informuoti apie konferencijos eigą ir darbus. Aprašymą paruošė Vliko vicepirmininkas Jurgis Valaitis.

Konferencijos uždaviniai bei tikslai buvo išryškinti Vliko atstovo konferencijos koordinacinėje komisijoje. Koordinacinė komisija sudaryta iš Vliko, Altos ir Bendruomenės atstovų, iš anksto susitarė dėl siūlomų darbotvarkės ir tvarkė kitus techniškus reikalus.

Nepaprastoji konferencija, Vliko sukviešta, su visais konferencijos dalyviais iš anksto sutarusioje dalyvavo: iš Diplomatinių tarnybų dr. Stasys Bobelis, Lietuvos p-bės Washingtone patarėjas, ir generalinė konsule Jūzė Daužvardienė; Vliką atstovavo pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas, vicepirmininkai Jurgis Valaitis ir Aleksandras Vakselis; PLB — Jonas Kavaliūnas, Donatas Šatas ir Algis Zaprackas; Alta — pirmininkas dr. Kazys Bobelis, Teodoras Blinstrubas ir Juozas Skorubskas; JAV LB — Algis Gečys, Aušra Zerr ir A. Kuprys; Kanados LB — Jonas Simanavičius; LLK — pirmininkas Vytautas Vaitiekūnas.

Darbai vyko darbotvarkės eilės tvarka. Konferencijai vadovavo trijų organizacijų pirmininkai iš eilės. Įvadinęse pastabose dr. Bobelis, sveikindamas konferenciją, ypatingai pabrėžė genocido grėžimą, jei Lietuvos inkorporacijos tarptautinio nepripažinimo padėtis esmingai pasikeistų neigiamą pasmę.

Pagrindinį Vliko pranešimą padarė pirmininkas dr. Valiūnas. J. Kavaliūnas, PLB valdybos vardu perdavė konferencijai centro valdybos susirūpinimą suderinti skelbiamą ypatingojo fondo laisvinimo reikalams klausimą su Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso finansiniais poreikiais. Konferencijos buvo sutarta tai priimti dėmesin, nepamirštant mūsų jaunimo einamųjų svarbių reikalų.

Informacijos centro reikalas

JAV LB delegacijos pirmininkas A. Gečys padarė pranešimą, liečiantį lietuvių ryšių ir žinių centrą. Pirmausia, buvo pastebėtas tokio centro reikalingumas, o iš kitos pusės aplinkybė, kad jis planuojamas ribotam kelių mėnesių laikotarpiui. Informacijos darbas, nukreiptas į lietuvių ir svetimtaučius bei įvairias įstaigas, būtų vykdomas atskirose vietose. Į šią darbą tekstą įtraukti specialistai — žurnalistai ir kt., kurie savo tarpe palaikytų ryšį telefonu ir periodiniais pasimatymais, pasikeistų mintimis ir informacine medžiaga. Ši darba organizuotų ir svarbiausia — derintų komisija, kurią pagrindines laisvinimo organizacijos numato po vieną atstovą.

Apie darbų finansavimą kalbėjo Vliko vicepirmininkas Vakselis, pateikdamas svarstymui ypatingo jungtinio fondo projektą. Buvo siūloma fondo pagrindą sudaryti pagrindinių organizacijų finansiniais įnašais, o jo didžiąją dalį surinkti iš mūsų visuomenės bendromis šių organizacijų ir jų padalinių pastangomis.

Diskusijose dėl pranešimo buvo atsisakyta pirmosios fondo sudarymo dalies. Kalbėta apie konkrečius uždavinius, samatas jų žygis neišsprendė. Priešingai sudarymą ir finansinės veiklos vykdymą. Siūlyta, kad finansų paskirstymą tvarkytų jungtinė organizacijų komisija, o kad techniškas fondo administravimas būtų vykdomas Tautos Fondo įstaigos. Lietuvių Bendruomenės atstovai pritarė fondo reikalui ir kitiems su tuo susijusiems pasiūlymams. Alta nematė reikalo steigti jungtinį fondą.

Visi konferencijos dalyviai sutarė, kad iki šiol atskirose vietose vykdyta ir vykdoma veikla yra gera, davusi konkrečių ir teigiamų rezultatų. Ši nepaprastoji konferencija buvo uždara. Jai pasibaigus, buvo sukviešti spaudos atstovai ir jie apie konferenciją išsamiai informuoti.

Galėjo ištirti

Negalima, deja, nepaminti ir kai kurių faktų bei įvykių, kurie lemtingai palietė rūpestingai rūpų konferencijos darbą.

Pasiskelbusios reorganizacinės Lietuvių Bendruomenės vadovaujantieji asmenys pasiūvė kalbamą nepaprastą Lietuvos laisvinimo darbo konferenciją panaudoti savo organizaciniams tikslams propaguoti. Atvykę be konferencijos rengėjų žinios, remiami Altos pirmininko ir kelių kitų jos valdybos narių, jie ne laukiai sudarė padėtį, kuri grėsė konferencijos pairimu. Kol padėtis buvo išlyginta, sugaišta daug brangaus laiko ir konferencijos

Spaudžiama išstoti iš NATO

Amsterdamas. — Olandijos socialistinė vyriausybė spaudžiama pasitraukti iš NATO. Spaudžiama partijos kairysis sparnas. Praėjusią savaitę partija turėjo savo kongresą ir ten priėmė visą eilę rezoliucijų, apsunkinančių koalicinės vyriausybės darbą, tarp kitų reikalavimų, kad būtų uždrausta amerikiečiams olandų žemėje laikyti atominis ginklus.

Paminėjo Mussolinio kritimą

Roma. — Sekmadienį Italijoje paminėjo 30 metų sukaktį nuo Mussolinio kritimo. Tūkstančiai italų demonstravo Romos gatvėse, policija budėjo, kad neprasidėtų didesnio masto išsišokimų ir nesusiiktų neofašistai su kairiuoju elementu. Krašte išsišokimų buvo nemažai, bet didesnių riaušių nebuvo.

NEW YORK. — Nuteistasis Watergate byloje Frank Sturgis sako, kad jis 1959, dirbdamas CIA agentu, buvo suplanavęs nušauti Fidel Castro, tik tuo reikalu nebuvo gautas sutikimas iš Washingtono.

MANILA. — 2,000 musulmonų separatistų atnaujino ofensyvą prieš Filipinų reguliarią armiją Jolo saloje, nežinint, kad 200 nuosaukiųjų musulmonų kaip tik atvyko į Manilą ir tapo su prezidentu Marcos, siekia taikos.

išvados dėl to labai nukentėjo. JAV Lietuvių Bendruomenėje įvykusio skilimo problemos toks žygis neišsprendė. Priešingai šį sprendimą žymiai apsunkino. Mums atrodo, kad sprendimas yra galimas visiems priimtiniu būdu, bet prie to mes grįšime kita proga.

Konferencijos atidarymo proga buvo pareikštas viltingas įsitikinimas, kad suvažiavom ir susikridom tačiau bendro reikalo, pareigos ir atsakomybės jausmo, kartu prisimenant 1917 metų Lietuvos valstybės kūrimo veteranus. Su dideliu apgailėstumu reikia pastebėti, kad kai kurie konferencijos dalyviai tokio sugretinimo nėra užsitarnavę.

Galima užtikrinti, kad Vlikas ir toliau dės visas pastangas derinti lietuvių ir Lietuvos laisvinimo organizacijų darbą ir bendradarbiaus visu nuosirdumu su visais, kurie tokio bendradarbiavimo nori bei siekia ne vien žodžiais, bet taip pat savo laikysena ir žygiais.

Dar per anksti šią konferenciją vertinti, tačiau linkėtina, kad iš laiko perspektyvos žiūrint, savo išvadoje ji būtų teigiama lietuvių bendro darbo ir vieningumo išraiška. Tuo tarpu visi tškime ir plėskime užsimotuosius darbus šiuo Lietuvai grėsmingu metu.

Versalyje (Prancūzijoje) išeinąs laikraštis "Les Catombes" vasario 15 atspausdino ilgą ištrauką iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr." 9 ir 10. (E.)

Geriausias Nixono sprendimas

NEW YORK. — Richardas Nixonas pripažino didelius nuopelnus savo žmonos. "Po praėjusių metų phlebitis operacijos aš buvau daugiau miręs negu gyvas, ir tik žmonos nepaprastasis pasisventimas mane išgelbėjo", — sakė Nixonas "McCall" žurnalo korespondentui. "Geriausias sprendimas gyvenime, kokį aš esu padaręs, buvo pat pasirinkimas savo žmona", — pridėjo buvęs prezidentas.

Nixonas nutaręs savo prezidentavimo metų dokumentus perduoti Pietų Kalifornijos universiteto bibliotekai.

Pirmoji Vietnamo našlaičių prieglauda po jų perkėlimo į Ameriką, San Francisco aerodrome.

Moderni mečetės architektūra. Vienas tokių musulmonų maldos namų Abu Dabhi valstybėje prie Persų įlankos

Pranašauja 3-čią pasaulinį karą

PEKINAS. — Belgijos ministras pirmininkas Leo Tindemans lankosi Kinijoje, susitiko su Mao Tse-tungu ir Cu En-lajumu. Vicepremyeras Či Teng-kui belgų premjerui tvirtinęs, kad Amerikos - Sovietų Sąjungos karas neišvengiamas, ir Europa turi tam būti pasiruošusi.

Rawalpindi, Pakistanas. — Kinijos premjero pavaduotojas Li Hsiennien išpažė pasaulį apie didelio karo pavojų. Trečiasis pasaulinis karas gali kilti susikibus Amerikai su Sovietų Sąjunga. Abu kraštai tam ruošiasi. Kalbėdamas jam suruoštam bankete, Li sakė: "Abu kraštai (Amerika ir Sov. Sąjunga) daug kalba apie įtempimo atslūgimą, saugumą ir taiką, bet praktiškai elgiasi kitaip, ginklavimasi didina. Pavojus karui didėja nesulaikoma. Pasaulis tam turi būti pasiruošęs".

Li sakė, kad jie, kinai, visada remis teisėtus Azijos tautų reikalavimus nebūti išnaudojamiems didžiųjų jėgų. Ali Bhutto, Pakistano premjeras, pakartojo, kad jo šalis kooperavimą su Kinija labai vertina ir esamą draugystę stiprins.

Amerikai grasina Graikija

ATENAI. — Iš Prancūzijos grįžo Graikijos ministras pirmininkas Constantin Caramanlis ir atsivėžė pažadą, kad prancūzai suteiks 880 mil. dolerių paskolą ir ginklų paramą. Tokiu būdu prancūzai išstums Amerikos įtaką.

Graikai pradėjo šalti nuo Amerikos, įtardami, kad Amerika vis daugiau favorizuoja Turkiją, nepakankamai parėmė graikų pozicijas. Kipro krizės metu. Graikija po to atitraukė savo karinius dalinius iš NATO komandos, o dėl amerikiečių bazių likimo derybos tęsiasi ir nežinia kuo baigsis.

ir Turkija

ANKARA. — Turkijos ministras pirmininkas Suleyman Demirel grasina ir žada visai arba dalinai pasitraukti iš NATO, jei Amerika ir toliau boikotuos turkus ir neduos karinės pagalbos. "Kaip mes galime atlikti savo įsipareigojimus, jei esame palikti vieni? Negalime laukti, kol kas nors atstiks Amerikos Kongrese", — sakė Demirel. Jis nenori nustatyti termino, bet žada laukti maždaug porą savaičių, iki ką nors kita nutars.

Ką Turkija žada daryti su Amerikos 25 bazėmis, premjeras nesako. Prieš jį buvusi laikina vyriausybė buvo davusi terminą iki balandžio pabaigos atnaujinti pagalbą, kitaip bazes žadėjo likviduoti.

LISABONA. — Ginkluoti komunistai ir jiems artimieji užpuolė ir apnėtė akmenimis socialdemokratų susirinkimą Guimares miesto teatre. Reikėjo kariuomenės pagalbos susimūšus išskirstyti. Tarp tų pačių grupių įvyko muštynės ir Oporto gatvėse. Tose ir kitose vietose sužeistų buvo apie 20.

WASHINGTONAS. — Prieš John Connally nebus daugiau bylių. Po to, kai prisiekusiųjų teismas išteisino dėl kaltinimų emus kysius, prokuroras atsisakė ir nuo kitų trijų gretimų su ta byla kaltinimų.

Prez. Thieu atsistatydino

Dėl nelaimingų įvykių kaltina Ameriką
Didėja galimybė susitarti su komunistais

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo prezidentas Nguyen Van Thieu vakar atsistatydino. Valdė 10 metų, ilgiau už visus kitus. Buvo priverstas atsistatydinti spaudžiamas komunistų kariuomenės jėgų ir susidariusios opozicijos krašto viduje ir iš Amerikos. Rezignacija sudaro daugiau galimybių susitarti su komunistais.

Kalbėdamas per radiją ir televiziją, Thieu pasakė, dėl ko atsistatydina ir pareiškė viltį, kad naujoji vyriausybė pajėgs susitarti su komunistais ir baigs karą. Neslėpė savo nusivylimo ir pykčio Amerikai. Būdamas valdžioje, jis nesileido į kompromisus su komunistais, atsisakė juos įsileisti į vyriausybę. Komunistai iš savo pusės tvirtino, kad nebus taikos ir jie nekaltės su Pietų Vietnamu, kol valdys Thieu. Maskva, kaip ir kiti komunistiniai režimai, jo tikruoju prezidentu ir nevadino, laikė tik "Amerikos imperializmo marionete".

Spėjama, kad vietoj Thieu bus viceprezidentas Tran Van Huong, 71 metų, nesveikuojąs, bet turįs gerą vardą ir sukalbamąs vyras.

Thieu atsistatydino, kai šiaurės Vietnamas ir Vietkongas užvaldė tris ketvirčius Pietų Vietnamo ir 21 provincijos sostinę. Ir neužvaldytoje teritorijoje, į pietus nuo Saigono, komunistai

Saigonas neapginamas

SAIGONAS. — Praėjusį savaitgalį iš Pietų Vietnamo buvo evakuota daugiau kaip 1.100 amerikiečių ir vietnamiečių. Po vakarykščios evakuacijos amerikiečių turėjo likti ne daugiau kaip 2.000. Išvežta Amerikos lėktuvais ir kitų svertimšalių — filipiniečių, vokiečių, taivaniečių, australų.

Gen. Nguyen Van Toan, Saigono apygardos komendantas, prezidentui Thieu buvo minėjęs, jog komunistams pradėjus visuotinę ofensyvą prieš Saigoną, išsilaikyti bus galima ne daugiau kaip 48 valandas. Šiaurės vietnamiečių jėgos labai stiprios, o pietų vietnamiečių ne tik kad silpnos, bet ir kariai be noro kariauti, jų moralė kritusi.

BANGKOKAS. — Kambodijos sumušti daliniai, jei gali, bėga į Tają. Netoli Pailin, 250 mylių į pietų rytus nuo Bangkoko, perėjo paskutiniai iš 10.000 kambodiečių. Buvo nuginkluoti ir leista jiems pasilikti. Iš pasokos atsikubėjo Khmer Rouge, bet Tajų kariuomenė juos sulaukė. Tada jie per garsiaakalbius reikalavo, kad tajiečiai sugrąžintų kambodiečius karus, bet niekas jų reikalavimų nepatenkino. Per sieną, sakoma, vyko "žodžių karas". Kambodiečių likimas bus sprendžiamas Bangkoke, bet manoma, kad jiems bus leista pasilikti.

Genevos konferencija — birželio mėnesį

KAIRAS. — Egipto užsienio reikalų ministras Ismail Fahny vieši Maskvoje, ilgai kalbėjosi su sovietų vadais ir iš ten paformavo Kairą apie būsimą Genevos konferenciją. Sovietai pasiūlė datą — birželio mėnesį. Dėl datos reikia susitarti ir su kitu konferencijos pirmininku, Amerika. Konferencijai iš anksto nestatoma jokių sąlygų, išskyrus vieną — sovietai reikalauja, kad pilnateisiumi narių būtų pakviesti ir palestiniečiai. Maskvoje manoma, kad Amerika dėl to neprotestuos.

KAIRAS. — Egipto prezidentas Anwar Sadatas išskrido į Saudi Arabiją pas karalių Khalid. Buvo žinoma, kad turėjo ten atskristi ir Sirijos prezidentas Hafez Assad ir Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadas Yassir Arafat.

Nguyen Van Thieu

puldinėja veik visus miestus. Praktiškai, saugiausia dar tik sostinėje.

Prieš Thieu paskutinėmis savaitėmis susidarė stipri opozicija. Susijungė ne tik partijos, bet ir religiniai vadai, kai kurie karininkai. Buvo suplanavę paskelbti visuotinį streiką, o šandien turėjo būti katalikų bažnyčiose ir budistų šventovėse pamaldos, demonstruojant vienybę prieš komunizmą ir prieš užsispyrusį prezidentą.

DAMASKAS. — Eritrėjos sukilėliai skelbia savo praėjusios savaitės laimėjimus. Mūšiuose su Etiopijos reguliaria armija jie nušovė 100 etiopų, numušė karinį lėktuvą ir sunaikino 18 karinių vežimų. Savo nuostolius skelbia labai mažus.

KALENDORIUS

Balandžio 22: šv. Soteras, šv. Tarbula, / butis. Narūnė.
Balandžio 23: šv. Jurgis, šv. Elena iš Uros, Daugaudas, Patolė.
Saulė teka 6:02, leidžias 7:37.
ORAS
Dalina apsiniauks, šiltoka, galimas lietus, apie 60 laipsnių.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NERISGITI IR SVEIKTI PAJEGUMO UGDYMAS
JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

KELIAS Į SVEIKATĄ, 1601 West Garfield Blvd., Chicago, Ill. 60636

APGAVIKIŠKAS VĖŽIO GYDYMAS

Amerikiečiai kasmet išleidžia du milijonus dolerių apgavikiškam gydymui nuo vėžio.

American Cancer Society,
New York, N.Y.

Kiekvienais metais šiam krašte daugiau kaip pusė milijono žmonių suseraga vėžio liga. Šiandien tik vienas iš trijų vėžio susirgusiųjų būna pagydomas naudojantis medicinos priemonėmis. Vėžio gydymą priemonėmis, jos yra trejos: operacija, radiacija ir vaistai prieš vėžį (chemoterapija). Kiti du vėžio susirgusieji, kuriems nuo vėžio mediciniška pagalba negalima, būna išnaudojami visokiems apgavikams, čia Quacks vadinami. Pastarieji naudoja beveik visus tyrimus ir gydymus, jie padaro bižnį — uždėda iš nesiojantys vėžininkų per metus šiam krašte du milijonus dolerių. Pagalvokime: du milijonai žmonių išleidžia apgavikams, kada būtiniausiems reikalingam pinigai nesimėto, kada seneliai kenčia neprieikių, kada vaikai auga neauklėjami ir tikrus žvėris.

Panašiai klesti ir pornografija. Apgavikai pinigų semia riešukais. Taip iš visų pusių kraštui einant prie pražūties ir, gal būt dar netolimesnės, stokime visą pajėgiantieji: dar širdis krūtinėje ir jausmus gerus sielose turintieji bei galvoje išminties nepraradusieji tinkamų darbų dirbti. Pirmiausia švieskime ir turkime išmintimi. Prieš dar vėžininkų velnišką įnirtimą. O mes mėgėdami tarymės Dievui, tėvynei, artimui tarnauja. Gana tokios miegalių tarnybos! Nesileiskime kiekvienam nesusitūpėjusiam, bet į atsakingas pareigas patekusiems mūsieikiui ir nemūsieikiui mus išmūsti iš tikros sveikatos kelio. Nesileiskime kiekvienam avigaliui mus vedžioti po kūno ir dvasios nesveikatos raistus. Visi pradėkime šviesti mediciniškai šviesa. O ji vėžio gydymo srityje yra štai kokia.

Apsauga nuo vėžio — tikras gydymas

Visu pirma stenkimės nesusirgti vėžiu, bent žinomus vėžio priežastis šalinime iš savo tarpo, dar šandien. Toks per tabaką apturimus plaučius — gerklės vėžys bus negrįžamas — nematomas dalykas mūsų tarpe. Tik liaukinės per cigarete ar pykę sau vėžį šaukė.

Antras vėžio priežastis labai artimai su mumis draugauja — tai degtinė. Svaigalai šaukia vėžį mūsų gerklėn, skrandin ir dar kur kitur. Ypač geriantieji svaigalus ir rūkantieji vėžį šaukia pas save padvigubintu greičiu. O kūrį geriančiųjų nerūko — tai ruda silkė statinė, je toks geriantis nerūkorus yra.

Todėl su šiuo pavasariu, su pirmu hiacinto žiedu, su pirmu žibute visi, kaip vienas, kelkime iš vėžio guolio ir eikime tėvynės vaduoti, artimui talkinti būdami kūno ir dvasios sveikais — stipriais. Tik tada mes mirtinga prieš nugalėsime, kuris velniškai rausiasi po mūsų visokios sveikatos pamatais. Kiekvienas, kuris nenori ne už kalnų ešencijos savo sveikatos pražūties šandien turi mesti rūkęs ir girtavęs. Pirmiausia, žinoma, turime, vadai, atsakančiai tvarkytis. Kitaip dar šandien atsakykime bet kokio vadovavimo. Toliau su vėžiu kovoti besistengiant reikia vengti visokių visokių teršalų: gryname ore stenkinės kuolilgiau pabūti, už tai vykime į miš-

kelius, į pačeres, venkime priurktų salų, kur prie staliukų parengime per dūmus vienas kitą tik girdim nematydami. O jau tokiems pensininkams tai tikrai beržinių ryškų reikia, jei jie organizuoti savuose susirinkimuose bei parengimuose neapseina be vėžio prišaukėjo — tabako ir svaigalo. Kol mūsų parengimai bus pilni vėžio prišaukėjų, nė vienas iš jų neikime, tokius vėžio šauklus per du bloku aplenkime.

Nesileiskime vėžį ir įvairiais aštriais valgiais, be jų apsieikime, sveiką lietuvišką valgį naudodami. Venkime visokių tepalų savo odai. Nesileiskime saulėje — jau praėjo nesveika mada — nusidėginimas iki odos nusilupimo. Lietuviai atsilikėliai, kaip anos kaimo mergaitės, vėlinasi su madomis: kaimas dar nešioja tai, ką miestai senai ir sandėlius sukrėvė. Suprantantis vertina žmogų pagal jo atliktus artimui naudingus darbus, o ne pagal jo odos paraudonavimo laipsnį. Nesusiorganizavusieji savo asmenybėje piliečiai dar iki dabar stengiasi didžiulius prieš panašius neišmanėlius savo odos nudegimus. Matyk, aš turtinas esu — tik iš Floridos grįžau taip nudegęs. Kitas savo kieme nuplikinęs odą giriasi tai atlikęs Sandūno — ar Union Piere. Saiko visur reikią, be jo niekur į sveikatą ne žingsnio. Tad visi, rytą iš lovos keldami, nepamirškime paimiti su savimi naudingiausią dalyką: visame kame saiką.

Tada mes jau būsime gerame kelyje saugodamiesi nuo vėžio. Vėžys koks jis nebus, yra mums labai skaudus, kitam net mirtinas. Tad kol laikas, visi už reikiamų ginklų kovoje su du iš trijų numarinančia negerove — su vėžio liga. Pirmiausia, nepasiduokime visokiems išnaudotojams visose srityse, nuo labiau vėžio ligos tvarkyme.

Vieša kova su apgavikais

Nepagydomu vėžiu sergantis griebiasi už skustuvo. Jis išleidžia gryniems niekams — apgavikams visus savo išteklius. Nė vienas apgavikas dar niekam vėžio nepagydy. Neklausykime visokių niekų kalbančių moteriškėn, negirdėkime visokių sirenų šauksmų apie vėžio gydymą ypatingoje vietoje. Vis tai apgavikų darbai, nežinint kas jie tokie būta. Imkime remti savo tikėjamą išmintimi, o ne pasakomis. Tikėjimas yra toks neužginėjamas gėris — jis jokių priedų nereikalauja dvasia susiorganizuojam asmeniui. Kitokiam — jokie stebuklai nepadės tol, kol jis savo asmenybėje taip suorganizuos, kad pajėgų priimti kiekvieną gerį, įskaitant ir religiją, kaip vieną naudingiausių priemonių laimingam savam gyvenimui.

Sava asmenybėje pajėgus žmogus apturi dvejopą blogį vėžį gydy-

damasis pas apgavikus. Jis netenka ne tik sveikatos, bet ir lėšų. Šio krašto maistą ir vaistus tvarkanti įstaiga (US Food and Drug Administration) skelbia, kad šio krašto žmonės, kaip minėta, kiekvienais metais išleidžia daugiau kaip du milijonus dolerių niekam vertiems vėžio tyrimams ir apgavikiškam gydymui si nuo jo. Tai tik balon metimas pinigų yra tas toks apgavikams pasidavimas.

Panašiai elgiasi ir tas, kuris turėdamas kokią ligą, įskaitant vėžį, ilgai nesigdydo. Tiek paveldėtas gydymas, tiek netikėtas vėžio ligos tvarkymas yra lygiai mediciniškas elgesys. Venkime nuo šandien tokio elgesio, nes jis greitina kiekvienam gyvenimo galą. Jau nuo sklerozės gydytis pėveliu, kai gavai širdies ataką. Juo labiau nieko gero nežada vėžio tvarkymas, kai jis ima lįsti per odą laukan iš kūno. Gana, ir tikrai gana, visiems lietuviams taip netikusio su savomis negalėmis apsiejimo.

Šiame krašte apgavikų vėžio ligos gydyme ir diagnozavime siaurėjimas tiesiasi nuo pat Amerikos įsikūrimo — jau du šimtu metų. Mat apgavikams lengva žvejoti drumstame vandenyje, lengva pinigų vilioti iš lengvatiškių ir kitaip savas asmenybės nesusitvarkiusių šio krašto žmonių. Pirmasis viešai minėtas apgavikas pasmerkė generolus George Washington. Jis 1748 metais pasiskelbė, kad tais laikais garsios apgavikės vėžio gydymas yra beveik. Ta apgavikė vadinosi Mars. Jackson. Ji skelbė, kad jos receptas — vaistai pagydo vėžį. O tas receptas susijęs iš mišinio rūgštynių, celendine, persimono žievelės ir šaltinio vandens. Panašiai besiskelbiančių apgavikų netrūksta ir šiais laikais. Tai žmonijos ryškė. Bet ji nebus mums ryškė, kai mes neklausysime jokių apgavikų, kai jų nepalaikysime ir jokių neva gyduolių neį rankas iš jų neįsime. Saugokis nuo vėžio, broliu — sesuo, nuo dabar, o susirgęs — gydykis mediciniškai. Kito kelio išėjimui iš vėžio kelio nelaimės niekas šandien negali nurodyti.

Nuo burtų — prietarų prie mediciniškos išminties

Medicinos nepriimtais nuo vėžio gydymosi būdais naudojasi nesusigaudantieji gyvenime žmonės. Tokie tiki burtais, prietarais, septynais, čigonais ir kitokiais pasaulyje klestinčiais perėjūnais. Pastarieji išsiuose išnaudoja gerus, bet nesiojantys jautūs faktus žmones. Tokie skędami už šauko griebias — neaplenkia didžiausio apgaviko. Pasinaudoję žmogaus nesiojant vėžio jo nelaimėje yra vienas didžiausių nežmoniškumų. Taip nežmoniškai elgiasi visokie apgavikai nepagydomus vėžiu mėginami gydyti visokiais niekais. Vis dėl to veltui gauname žaliuko taip elgiasi. Ir ko jie neprasima nuo iš nelaimingųjų vėžio aukų pinigų viliodami. Ivaiviausias neva vėžiu gydyti medžiagas su naudoja, Ivaiviausias neva gydymo metodus jie pritaiko ir savi, tie įkalba niekus vėžio aukai. Apie jas pakalbėsime kitą kartą. O dabar prisiminkime, kad dvasios vėžys yra dar baisnis už kūno vėžį.

Dvasios — kitaip sakant asme-

Buv. Sibiro kalnys Jonas Kreivėnas (kairėje) ir Anicetas Grigaliūnas stiprinasi sveiku maistu Lietuvio sodyboje, Chicagoje. Nuotr. M. Nagio

NEUTRONŲ ATRADIMAS

Jau daugiau per 40 metų nuo neutronų atradimo. Neutronai kartu su protonais sudaro atomo branduolius. Nedaug yra atradimų, kurie turėtų tokia didelę reikšmę mokslo ir technikos srityje.

Mokslininkų XVIII ir XIX amžiuje buvo nustatyta, kad 92 natūralūs elementai, kaip vandenilis, azotas, anglis, geležis, uranas, daugybė būdų jungdamiesi į molekules, sudaro suinteresuotiems suvokiama, įprastą

pasaulį.

XX amžiaus pradžioje buvo pradėta nagrinėti atomo sandara. Mokslininkai žinojo, jog didžiulio atomo turio dalį užima vienintelį neigiamą elektros krūvį turintieji elektronai, kurie savo orbitomis greitai sukasi aplink mažą branduolį. Kadangi elektronai yra lengvi, tai pagrindinė atomo masė sutelkta mažučioje jo branduolyje. Kad elektronai išsilaikytų orbituose, branduolys privalo turėti tokį pat elektros krūvį, kaip visi atomo elektronai, bet su teigiamu ženklu.

nybės vėžys yra žmogaus nesusiorganizavimas savo jausmų. Blogavališkumas yra daugeliui suprantamesnis žodis, reikiąs tą patį. Blogavališkas asmuo pajėgia žiūrėti į kenčiantį žmogų ir nieko nedaro jam pagalbėti. Tai dabar dedasi gatvėse, kur žmonės tik žiūri kaip teatre ir kino filma į žudomą šalį mūsų asmenį. Kiti pajėgia ramiai žiūrėti į žudomas tautas, bažnyčias, mena... Vis tai blogavališkas žmonės. Šandien jie žiūri į žudomą broli, nieko tikro nedarydami nenaudėliui sudrausti. Jytoj tas nenaudėlis tuo pačiu žiūrovus panašiai sutvarkys. Tada bus jau pavėlu tas gelbėjimasis. Kaip vėžys nepagydomas būna tada, kai jis išsiplečia per daug kūne, taip dvasios vėžys sunaikins mus visus, kai mes tapsime bejausmiai artimui. Už tai nuo šandien visi gerėkime vien gerio — grožio pradai, ir visomis jėgomis stokime kovon su kūno ir dvasios vėžiais. Tik tada mes įrodysime artimui, jog esame žmogaus vardo verti tvariniai.

Išvada. Visi norime gyventi sveikai ir džiaugtis gyvenimu, bet ne visi dirbame tokios sveikatos atsiekimui. Vėžys (dvasios ir kūno) yra stipriausias žudikas kiekvieno iš mūsų. Už tai visomis jėgomis stenkimės dirbti taip, kad pajėgtume atsikratyti kūno vėžio ir pagyti nuo asmenybės vėžiškos suirutės. Vieningas visų darbavimasis vien gerį vienas kitam teikiant yra pirmas žingsnis minėton kūno ir dvasios sveikaton.

Pasiskaityti. CA-A Cancer Journal, March - April 1975 Vol. 25, No. 2.

ARBET FURNITURE

2442 West 47th St., Chicago, Ill. — FR 6-1100
PILNAS APSTATYMAS BALDAIS

Visų plačiai reklamuojamų firmų
— STEREO — SPALVOTA TV
BALDAI — APPLIANCE — KILIMAI

Krautuvė atidara:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 val. ryto iki 9:30 val. vakaro. Antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais nuo 9:00 val. ryto iki 6:00 val. vakaro.

AUGUSTAS BELAUSKAS, Vėdėjas

Pasinaudokite Draugo "Classified" skyriumi.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$25.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$23.00. Canada \$25.00. Foreign Countries — \$26.00.

Chicago, Cook, Ill.	\$25.00	\$15.00	\$10.00	\$5.50
Kanadoje	25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur	23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje	26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinis	16.00	8.50	—	—

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudojti straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00. • Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. FR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKTŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė chirurgija
6448 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
8007 W. 63 Pl, Justice, Ill. 590-0500.
Pirmia išsiuose pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti 174-8012

DR. VL. BLAZYS

PLAUCŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 61-608 ir California
Val: pirmad., antrad. ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telefonai: 478-4042
Resid. tel. Walbrook 5-5048

Tel. ofiso HE 4-5848, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., ketv. 1 iki 7 popiet, antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik sustarima.

Dr. Ant. Budogio kabinetas perkeliamas

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GE 6-2400
Val: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477, rez. FR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6448 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 2-0001.

Rezd. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-8893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Aktų Ligos
3007 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telefonai: FR 8-2220

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

JOKIA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. FO 7-6000, rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

Ofs. tel. HE 4-2122, Namų GI 8-6198

DR. K. A. V. JUCAS

Tel. 489-4441 arba LO 1-4605, jei neatliepia 561-1070
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai: 2403 W. North Avenue
5214 No. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Vid. telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val: kasdien 10-12 ir 4-7 Trečiad. ir šeštad. tik sustarima.

DR. TERESE KAZLAUSKAS

VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
9756 W. 143 Street
Orland Park, Ill. 60462
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 849-0387

Tel. ofiso ir buto OLYMPIC 2-4180

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1445 So. 50th Avenue, Cicero
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvio gydytojas)
8825 West 59th Street
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. p. p. trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telefonai: RE 7-1168
Resid. telefonai: 289-2019

Ofs. HE 4-1818, rez. FR 4-8891

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave., kampas)
Val: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 8 iki 7 val. n. p. Tik sustarima.

Tel. — 285-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKTŲ LIGOS — CHIRURGIJA
ofisai:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS

OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val: pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakaro
Ofs. tel. 778-2889; rez. 449-4848

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofs. tel. RE 5-4448
Resid. GE 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. vak. antr. ir penkt. nuo 1-3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ATOSTOGUOSE iki bal. 26 & Reikalaviant kreiptis pas dr. J. Bakšį.
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisai ir rez. 2653 W. 50th St.
Tel. FRospect 8-1238
Ofs. val: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 val. popiet ir kita laiku pagal susitarimą.

Ofs. tel. HE 4-2122, Namų GI 8-6198

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto sustarima.

Tel. Ofiso FR 6-6446

DR. F. C. WINSKONAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofs. tel. 767-2141; namų 628-6868

DR. PETRAS ZLOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val: pirm., antr., rytv. 2-5 ir 6-8, penktad. 2-5, Šešt. pagal susitarimą.

Veronika Stakienė (deš.) su drauge mažina vėžio galimybę naudodamos paprastą sveiką-ekani lietuvišką maistą. Lietuvio sodybos užkandinėje. Nuotr. M. Nagio

MŪŠIS UŽ DERLIŲ

Jeigu Amerikos spaudoje kartais įgrįsta kriminalinių įvykių detalės ir išskirtinai pabrėžiamos antraštės, tai skaitančius Sovietų Sąjungos laikraščius kankina nuolatinių raginimų sėti, akėti, vežti, neatsilikti, kovoti, tiesiog mirti už karves ir žolę, už kiaušinėlius, kiaušinius ir grūdus. Čia vyksta nuolatinės socialistinės varžybos, o kokios nors sovietinės šventės proga, čia ir mėšlo išvežimo lenktynės skiriamos Lenino gimimo dienos garbei.

Sovietinių laikračių pirmieji puslapiai vis pilni raginimų, šaukimų neatsilikti, laimėti mūšį už sėją, už išvežimą, už arimą, už plovimą ir suėmimą, kūlimą ir galų gale už visko Maskvai pristatymą. Visa tai dažniausia vadinama iškilmingais varduais, kaip tai kova už sėją, mūšis už derlių, nepaisant to viso triukšmo, visų tų iškilmingų antraščių, šalia uždedamos kitos su raginimo atspalviu, kad ir tokia: "Kiekviena penkmečio diena — spartuoliška!".

Prieš kiek laiko viso pasaulio spaudoje daugiausia linksmam nuskambėjo Sovietų Sąjungos diktatoriaus Brežnevo laiškas Estijos kolchozo melžėjai Leidai Peips, kad ji pakėlė priemilį, atseit, iš iš karvių išspaudė daugiau pieno. Šis Brežnevo raštas buvo pretekstas raginti kitoms melžėjoms ir kitiems žemės ūkio darbininkams. Melžėjos nuotraukos ir Brežnevo laiškas buvo išspausdintas visoj Sovietų Sąjungoje ir tai buvo pretekstas suaktyvinti raginimą, lyg nuo to pagerėtų kolchozų ūkinė padėtis ir karvės išgirstų tiesioginį savo viršininko įsakymą.

"Tiesa" kovo 10 d., tuoj po Brežnevo įsakymo karvėms, išdėjo aprašymą, kad Pušaloto ir Pasvalio kolchozų melžėjų tarpe Brežnevo laiškas "rado platų atgarsį". Melžėjos Milda Gaidžiūnienė ir Anastazija Civilienė, pagerbdamos Brežnevo raštą, išspausdino iš karvės priemilį ligi 5700 kg. pieno. Visa tai atrodo tygi juokinga, laisvojo pasaulio žmogui nesuprantama, jei tai neliestų mūsų tautiečių, jei visi tie raginimai, visi priemilų didinimo spaudimai ne liestų lietuvių kolchozo darbininkų. Jie visi turi stengtis, visi juos varo, nes ant kiekvienos galvos stovi naujieji tūjinai, brigadininkai, komsgorai, partorgai ir kiti naujųjų laikų baudžiuninkų varovai, kurie taip pat — atsakingi kitiems viršininkams, o šiuos jau galutinai spaudžia Maskva. Kolchozininkai stengiasi visų tų raginimų išvengti ir todėl susiduria su įvairiomis represijomis. Žinoma, pirmiausia pasibarama laikraščiuose išvardijama, o tada jau prasideda konkretus kaltininkų ieškojimas.

Komunistinė Vilniaus "Tiesa" balandžio 12 d. numeryje šitaip rašo: "Ta aplinkybė, jog kai kur žemdirbiai delsia pradėti sąją, net neskuba ruošti dirvų, nes išsėgėlia nuo pat pirmųjų pavasario darbymečio dienų paimiti

gerą spartą, kelia nerimą. Dabar toks metas, kad tiesiog negalima praleisti nė valandos". Ir, žinoma, susirinkusi Lietuvos kompartija posėdžiavo, kaip stipriau pavyti kolchozininkus. Susirinkusieji milžiniškuose straipsniuose "Tiesoj" paskelbė, kad kolchozininkai privalo išvystyti tempą, privalo išvalyti piktžolės, išrinkti akmenis, o technika turi dirbti dviem pamainom arba prailgintą darbo dieną. Žodžiu, visi turi stengtis, ir tai ne tik grūdų sėjime, bet ir bulvių sodinime. Gali kai kam atrodyti, kad, pasėjus javus, visai praeis ir kolchozininkas galės atsikvėpti nuo darbų ir raginti, bet vėl prasideda viskas iš naujo, raginimas rėvėti, kaupiti, sienauti, vežti, plauti ir visa tai vadinama mūšiu už derlių. Visa tai vadinama pakiliu vardu, kad žmogus kovotų, kaip mūšyje, ligi visų jėgų įtempimo, nes tai ne ūkio darbai, bet mūšis už Sov. Sąjungos aprūpinimą grūdais.

Vakariečiai, ypač amerikiečiai, kada nors televizijoj pamatė kukurūzų laukus ar parodų metu premijuotą gyvulį, tai ir viskas, o Sovietuose visi laikraščiai ir televizija tik ragina atlikti tokios ar kitokios ūkio darbus.

Daugeliui gali atrodyti, kam visa tai reikalinga, kam visi tie raginimai ir visi tie iškilmingi šūkai. Ogi todėl, kad išnaudojamas žmogus nenori stengtis, kad jis mato naujusius dvarininkus posėdžiaujančius, važinėjančius, skaičiuojančius ir nieko nedirbančius, kad jis mato, kad visa išvežama, kai mato, kad okupantas tai daro savo labui. Mažai atlyginamas kolchozininkas nenori stengtis stengtis. Nors, be abejo, jie dirba, nes šiaip ar taip nuo būsimo derliaus priklauso ir jų pačių gyvenimas.

Apie būsimąjį žiemkenčių derlių yra įvairių spėjimų, bet manoma, kad jis bus geresnis, negu pradžioj manyta. Esą, besniegė žiema pakenkė žiemkenčių derliui, bet pavasarį atsigerbia. Atrodo, kad metai bus geresni, negu spėta, bet šiaip ar taip Sov. Rusijoje ir jos pavergtuose kraštuose mūšis už duoną kelia susirūpinimą. Esą, dėl sniego mažumo Pabaltijo valstybėse, Gudijoje, Ukrainos vakarinėje daly, Rostovo apylinkėse ir Volgos žemupy derlius nebusiats geriausias, bet vistic tikimasi, kad Sov. Rusija priklausanti 215 mil. tonų grūdų, tačiau vakariečiai mano, kad, jei surinks 205 mil. tonų, bus labai gerai.

Įvairiais rašymais, raginimais, posėdžiais, baismėmis ir pažadais bando Maskva laimėti mūšį už duoną ir visa tai rodo, kad ten, kur yra prievarta, gyvenimas tampa slogučiu. Karas yra sunki bausmė, o kai komunistai eilinius darbus bando traktuoti kaip mūšį ir taisyti mūšio reikalavimus, gyvenimas nėra džiaugsmingas. Tai turėtų atsiminti net ir laisvieji, kurie vakarams skiriamieji komunistinėje spaudoje pasidžiaugia kolchozininkų laime.

Spaudoj ir gyvenime

PABALTIO PROBLEMAS

Amerikos knygy leidykla išleis prof. E. Dunsdorfo knygą angli kalba apie Pabaltijo valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą pripažinimą Australijoje. Ši knyga sudarys 320 puslapių tekstą ir bus pavadinta "The Baltic Dilemma". Knygoje bus trys skyriai: Dokumentų rinkinys apie Australijos vyriausybės 1974 m. liepos mėn. nutarimą pripažinti de jure Pabaltijo valstybių inkorporaciją į Sovietų Sąjungą. Antrame skyriuje — kritika, pareikšta ne vien pabaltiečių, trėmtinių, bet ir Australijos ir kitų kraštų politikų bei spaudos komentatorių raštų. Trečiame skyriuje —

sumanymai, kaip ir kokių būdu dabartinė arba būsimoji Australijos vyriausybė galėtų pakeisti savo 1974 m. liepos mėn. nutarimą dėl Pabaltijo valstybių inkorporacijos į juridisko pripažinimo. Čia prof. E. Dunsdorfas plačiai cituoja ne vien savo asmeniškas, bet ir eilės tarptautinės teisės specialistų pažūras ir patarimus.

Atsižvelgiant į Australijos gyventojų nusistatymą prieš dabartinės vyriausybės nutarimą ir laukiant naujų parlamento rinkimų, ši knyga gali turėti didelę aktualią vertę.

Šis prof. E. Dunsdorfo veikalas

Tautinis išsilaisvinimas Pietų Afrikoje

J. VAICELIONAS

Pietų Afrikos juodųjų išsilaisvinimo kovos keičia to rajono ribas. Baltųjų pasipriešinimas čia sumažėjo, kai Portugalijoje kairieji padarė perversmą. Gvinėja - Bissau gavo nepriklausomybę. Tas paskatino išsilaisvinimo dalinių karinius veiksmus Mozambike ir Angoloje. Dar liko išsilaisvinti Rodezijai ir Pietų Afrikos respublikai.

Juodųjų — baltųjų atlydis

Per keletą metų P. Afrikos juodieji vedė laisvės kovas ginklų. Nors ir dabar nuo kovos neatsisako, bet stengiasi daugiau pereiti į pasitarimus, nes kai kuriems kraštams anglai laisvę davė be ypatingų kovų.

1969 m. afrikiečiai mėgino išsilaisvinti savo kraštus be karinių veiksmų. Buvo išleistas Lusakas (Rodezijoje) manifestas, kuriuo P. Afrikos išsilaisvinimas numatomas, bet kai tas manifestas gyviniame nebuvo vykdomas, juodieji nusprendė pirmiausia nuverstiportugalų valdžią Gvinėjoje — Bissau, Mozambike ir Angoloje.

Valdžios Portugalijoje pasikeitimas vėl davė vilčių atnaujinti pasitarimus. Tam dar davė pagrindo ir P. Afrikos respublikos ministerio pirmininko Vorster kalba, kai P. Afrika 1974 m. galėjo būti išmesta iš Jungtinių Tautų. Tik JAV, Anglijos ir Prancūzijos veto ją išgelbėjo. Vorsteriui buvo patarta duoti laisvę Namibijai ir savo krašte pakeisti rasinę politiką. Vorster pažadėjo, kad jo vyriausybė savo politiką pasuks kita kryptimi, kuri iššauks pozityvų afrikiečių atsakymą.

Zambijos prezidentas K. Kaunda po pasikabėjimo su Tanzanijos prezidentu J. Nyerere, Bostwanijos prezidentu S. Khama, Zaire prezidentu Mobutu ir S.M. Machel — būsimo Mozambiko prezidentu, pranešė, kad juodoji Afrika yra pasiruošusi kalbėtis su Pretorijai dėl su gyvenimo padidindimo. Vorster dar vizitavo Ivory Coast prezidentą F. Boigny, Sengalijos prezidentą L. Senghor, Malavi prezidentą K. Banda ir atskirai tarėsi su jais P. Afrikos reikalais.

1974 m. gruodžio mėnesį P. Afrikos juodųjų atstovai Lusake pateikė P. Afrikos respublikai tokius reikalavimus: paruošti naują konstituciją Rodezijoje, suteikti laisvę Namibijai, iš kalėjimų paleisti politinius kalinius, iš Rodezijos ištraukti 2000 P. Afrikos policijos. Bet šie pasitarimai nebuvo sėkmingi, nes Vorster ir Smith, Rodezijos min. pirm., nesutiko patenkinti visų reikalavimų.

Yra svarbus ne vien pabaltiečiams, bet ir jų draugams — kitautautiams. Reikėtų pasirūpinti, kad šis veikalas rastų vietą universitetų bibliotekose ir būtų įteiktas žymesniems politikos veikėjams.

A. T.

mu, ypač keisti Rodezijos konstituciją. Ir savo krašte Vorster nebuvo linkęs duoti galios daugumai — juodiesiems. Bet kartą pradėti pasitarimai jėgos balansą pasuko juodųjų naudai. Portugalijos sugniužimas yra pamoka Salisburiui ir Pretorijai.

Užsienio pagalba

P. Afrikos juodieji kovotojai dėl savo kraštų laisvės paramos pirmiausia gauna iš juodosios Afrikos valstybių — Afrikos vienybės organizacijos. Taip pat paramos gavo iš komunistinių kraštų. Padeda jiems ir arabų kraštai. Paramos yra gavę iš Švedijos, Norvegijos, Danijos, Olandijos, iš Pasaulio Bažnyčių tarybos ir net iš Anglijos darbo oartijos. Sovietų Sąjunga, Jugoslavija ir Kinija labai remia P. Afrikos komunistinius partizanus: Angolos išsilaisvinimo populiarią judėjimą Afrikos nacionalinį kongresą, Afrikos nepriklausomybės partiją Gvinėjoje — Bissau, Mozambiko išsilaisvinimo frontą.

Maskva padeda komunistiniams Afrikos partizanams iš Afrikos ištumti Portugaliją ir Angliją ir pati tenai išgalėti, aplenkiant Kiniją. Kinai sako, kad sovietai, kaip jie daro ir savo krašte su pavergtomis tautomis, nori Afrikoje surasti tautų, kurios Maskvai pigiai parduotų savo gaminius ir brangiai pirktų Sovietų prekes. Maskva šaukia: "Ko nori kinai Afrikoje?"

Iš didžiųjų Vakarų pasaulio valstybių Afrikos juodieji kovotojai mažai gauna paramos. NATO atsargiai žiūri į savo padėtį: Portugalijos, Rodezijos ir P. Afrikos respublikos nusilpimas pakenktų ir NATO organizacijai.

Gvinėja — Bissau

išsilaisvinimas

Portugalijos trys kolonijos Afrikoje siekia laisvės. Pirmoji to pasiekė Gvinėja — Bissau. Partizanų daliniai vedė kovas su portugalais. Dabar ta organizacija vyrauja krašto valdyme. Ji sudaro nacionalistai ir marksistai. Krašto prezidentas Luiz Cabral yra linkęs į marksizmą dėl savo žuvusio brolio marksisto, Amilcar ir savo ryšių su F. Castro. Bet jis nenori nutraukti ryšių su Portugalija, kuri administraciniu atžvilgiu daug gali padėti naujai respublikai. Žinoma, ir Portugalijos valdymą gali perimti marksistai.

Naujai respublikai yra reikalinga ir ekonominė parama, bet jos mažai siūlo vakariečiai ir komunistai.

Mozambikas

To krašto išsilaisvinimo organizacija vadinasi Mozambiko iš-

laisvinimo frontas. Tos organizacijos vadovai numato krašto valdymą perimti 1975 m. liepos mėnesį. Ju taip pat yra nacionalistų ir marksistų. Būsimasis krašto prezidentas S.M. Machel yra linkęs į Pekiną, o būsimas užsienio reikalų ministris M. Santos — į Maskvą. Ju vadai buvo vieningi, kai kovojo dėl krašto laisvės, bet vieningumo pritrūkstą, kai reikia spręsti jau laisvo krašto reikalus, užsienio politiką. Pats Machel yra linkęs imti pavyzdį iš Tanzanijos prezidento J. Nyerere, kuris yra tik socialistas. Dėl ekonominių reikalų teks tartis su P. Afrikos respublika.

Išsilaisvinimo organizacija nėra palanki Rodezijai, kuri naudoja Mozambiko uostu Beira. Tuo uostu naudojasi ir Zambija. Užkirtus judėjimą į Beiros uostą, Zambija savo eksportą ir importą turėtų nukreipti per Tanzaniją, kuriai naują geležinkelį pastatė kinai. Mozambiko numatomas paremti Rodezijos partizanus, kurie veikia iš Mozambiko Tete rajono, vykdydami karinius veiksmus Rodezijos rytuose.

Gavęs laisvę, Mozambiko dar turės ekonominių ir politinių sunkumų, todėl ir prieš savo norą teks bendradarbiauti su P. Afrikos respublika. Mozambikas turi turėtų: aukso kasyklas, du gerus uostus. Ant Zambezės upės statoma galinga elektros stotis, kurios statyba baigiama P. Afrikos respublikos pagalba. Stotis duos daugiausiai elektros, negu jos kraštui reikia. Dalis elektros bus perduota P. Afrikai.

Angolos ateitis

Padėtis Angoloje yra kitokia negu Mozambike. Angolos nafta, mineralai ir javai traukia portugalų dėmesį. Angoloje portugalų yra apie 600,000 iš 6 mil. to krašto gyventojų. Taigi baltųjų dvigubai daugiau negu Rodezijoje, kuri 1965 m. pasiskelbė nepriklausoma respublika. 1975 m. sausio mėnesį buvo susitarta sudaryti Angolos koalicinę vyriausybę. Partizaninės grupės duoda po 3 ministerius ir Lisabona skiria 3. Ši vyriausybė per metus turės kraštą privesti prie nepriklausomybės.

Prieš tai svarbiausiai partizanų grupei vadovavo dr. A. Neto. Antrai partizanų grupei vadovavo D. Chipenda. Trečiai — buvęs katalikų kunigas P. Andrade, kuris 12 metų praleido kalėjime. Ju štabas buvo Brazzavilėje, Kongo sostinėje. Tas kraštas taip pat turi interesų Angoloje, nes prie jo sienos yra Cabinda — Enclave naftos laukai.

Partizanų grupei vadovavo Holden Roberto. Ta grupė buvo pripažinta kaip Angolos egziline vyriausybė. Ji veikė šiaurės Angoloje. Ta grupė daugiausia pa-

Saudi Arabijos alyvos rafinerijų būstinės vidaus įrengimai.

ramos gavo iš Zaire respublikos, nes jos prezidentas yra Roberto svainis. Ta grupė Zaire turėjo 3 stovyklas.

Svarbiausia grupė, veikianti dėl Angolos išsilaisvinimo yra unita, kuriai vadovavo dr. Jonas Savimbi. Ta grupė veikė pačioje Angoloje ir iš kitur paramos negavo. Numatoma, kad Angolos vyriausybė sudarys triumviratą: dr. Savimbi, dr. Neto ir Roberto, nors stipriausias jų yra Roberto iš savo galingo svainio. Portugalai pirmoje vietoje stato dr. Neto ar dr. Savimbi, nes Roberto yra juodasis rasistas, išžudęs daug portugalų šeimų. Dr. Neto daugiau remiasi Maskva, su kuria ryšius užmezgė 1950 m. Roberto partizaninį judėjimą pradėjo 1960 m. Ji daugiau remia P. Afriką.

Namibija

I pietus nuo Angolos yra Namibija, buvusi vokiečių kolonija, kuri tada vadinosi Pietų — Vakarų Afrika. Vėliau ji atiteko P. Afrikai. Kova dėl Namibijos išsilaisvinimo prasidėjo 1966 m., kada buvo įkurta Pietų — Vakarų Afrikos liaudies organizacija, kuri savo keliu sudarė Namibijos išsilaisvinimo armiją. Ji priėmė pagalbą iš vakarinių valstybių ir iš komunistinių kraštų. Ju partizanai buvo ruošiami Egipte, Alžirijoje, Tanzanijoje. Iš partizanų daugiausia reikiški Namibijos šiaurės gyventojai — Owambo rajono gentys.

P. Afrikos respublika nori, kad tas kraštas sudarytų dvi atskiras valstybes: Owambolandą, kur gyvena tik juodieji, pietinę dalį, kur gyvena juodieji ir baltieji. Nežinia, kaip tie reikalai išsispręs.

Rodezija

Rodezijoje yra trys partizanų grupės, kurios veikia prieš baltųjų krašto valdovą Smith. Taip pat veikia Afrikos nacionalinė taryba, vadovaujama vysk. Munozeros, kuris kovoja dėl juodųjų teisių Rodezijoje.

Vienai grupei vadovauja dvasilkis N. Sithole. Jis buvo 8 metų kalėjime. Iš kalėjimo išleistas 1974 m. susitarimu Smith su partizanų grupės vadais. Kai jis buvo kalėjime, jį pavadavo H.

Chipeta. Kita grupė veikia iš Mozambiko. Taip pat ji gauna paramos iš Tanzanijos.

Trečioji grupė remiama Alžirijos ir Zambijos. Ją pradėjo remti ir Maskva, kai ta grupė sutiko nutraukti ryšius su Pekinu. Tos grupės vadas J. Nkoma išbuvo 8 metus Rodezijos kalėjime. Nuo 1972 m. Rodezijoje žuvo apie 500 juodųjų partizanų. Ju ir dabar ten veikia apie 400. Juodieji reikalauja, kad Rodeziją valdytų dauguma, o ne vien baltieji. Smith su tuo nesutinka. Ar Rodezijos baltieji išlaikys ar susilaiks Portugalijos kolonijų likimo — nežinia.

Pietų Afrikos respublika

P. Afrikos respublikoje juodųjų išsilaisvinimo judėjimas taip pat yra didelis, neskaitant Namibijos. Jie reikalauja didžiūnos dalyvavimo krašto valdyme.

Svarbiausia laisvės kovotojų grupė yra Afrikos Nacionalinis kongresas. Ši grupė žinoma nuo 1912 metų, bet su ginklu ji pradėjo kovoti tik 1961 m. Jos vadas yra N. Mandela. Ju štabas ir kai kurios stovyklos yra Tanzanijoje. Taip pat ju apmokom stovyklų yra Alžirijoje, Zambijoje. Jie yra antikomunistai. Ju antikomunistinį veikimą kiek pristabdė, kai jie užmezgė ryšius su kitomis organizacijomis, kurios yra prokomunistinės. Kadangi ir jie gauna iš Maskvos paramos, todėl vengia aštriai užkoduoti savo antikomunistiškumą. Moksva gi veržiasi į tuos kraštus, kur yra uostai.

O Tamba vadovauja tos organizacijos nariams, esantiems užsienyje. Yra nedidelė trockistų grupė, kuriai vadovauja Isaac Tabata. Jie visi tikisi skėmingos kovos prieš P. Afrikos respubliką, kai juodieji įsigalės Mozambike ir Angoloje. O taip pat tikisi didesnės paramos ir iš baltųjų, kurie spausdų Pretorijos baltųjų valdžią. Tikisi paramos ir iš Jungtinių Tautų, kur balsų persvara juodųjų pusėje.

Nežiūrint vedamo atlydžio, Afrikos juodieji yra linkę pulkti baltuosius ne tik žemėje, bet ir iš oro. Tam turėtų panaudoti Egiptą to ir Tanzanijos aviacijos da-

(Nukelta į 5 pusl.)

NEIŠNAUDOTOS PROGOS

Kontr. švalgybininko atsiminimų žurnale

JONAS DEMERECKIS

37

Kai kurie saugumo d-to tarnautojai dar prie bolševikų darbo keletą mėnesių teroro ir persekiojimo atmosferoje. Visą laiką buvo grasinimai, kad, jei kas bus pastebėtas nesąžiningu ar sabotazu vykdytoju, bus tuojau suimtas. Komisarai skubiausiai užėmė tuos skyrius, kuriuose žinojo, kad gali gauti sau naudingų žinių. Iš kur jie taip greit viską žinojo? Buvo aišku, kad jie turi departamente bendradarbių, kad jie taip susivokė, nemokėdami nė lietuvių kalbos.

Buvo nutarta tuos desifruoti, bet tas jau mažai atnešė naudos. Tada jau draugas draugui negalėjo sakyti tiesos. Kiekviename skyriuje buvo pastatyti ju agentai, kurie jiems viską informuodavo. Labai aktyviai sekė tarnautojus, einančius namo po darbo, kad jie ko nors neišsineštų. Mes taip pat sekėme juos. Dieną ir naktį departamente daboklėn, kur buvo vietos laikyti apie 25 suimtuosius, gabenau naujus, sukimšdami keturis kartus tiek.

Kai jie atleido visus buvusius tarnautojus, sugalvojo departamento garžuose įsirengti mirties kameras. Garažai buvo dviejų aukštų. Komisarai departamente patalpose tardydavo suimtuosius ir, kai guim-

tasis neprispazindavo tokios kaltės, kaip jie norėdavo, tada jie suimtajį vedavo į garažus.

Garažuose buvo penki kameros, kuriose buvo tik stalas ir viena kėdė. Kiekvienoje kameroje nuo pirmos iki penktos sėdėjo komisarai su didesnėmis teisėmis ir suimtojo likvidavimą. Kai suimtas atėdavo iki penktosios ir dar čia neprispazindavo, tai čia buvo budelis, kuris suimtajį nušaudavo. Nušautojo lavoną per skylę, kuri buvo padaryta vandeniu nubėgti plaukiant mašinas viršutiniuose garažuose, įmesdavo į patiniuose garažuose ties ta skylę pastatytą mašiną lavonams vežti. Iš tos mašinos neišbėgdavo nė lašas kraujo. Ta mašina, kuria nužudytuosius veždavo į kapus, atrodė, buvo pagaminta jau anksčiau ir ne Lietuvoje.

Kiek per naktį komisarai nužudydavo suimtuosius, tai tą naktį juos nuveždavo į šalia Kauno Petrašiūnų žilą, kur jau iš anksto ir paruoštas duobes lavonus užkasdavo. Petrašiūnų šilts visiems buvo žinomas, kad čia kas nors svarbus vyksta, nes per jį niekas negalėdavo sargybinių nepastebėtas praeiti.

Garažuose įrengtos kameros, kad nebūtų girdėti kankinimų ir nušovimo, buvo visos sienos, nors jos buvo mūrinės, iškalto lentomis, už kurių buvo pripilta smėlio.

Sovietų kariuomenei apleidus Kauną, buvo rastas garažas su gausiu krauju ant grindų ir sienų. Mirties garažai, išvįjus bolševikus, buvo filmuojami ir fotografuojami. Buvo paskelbta spaudoje, kad, jei kas nori, gali ir civiliai gyventojai žudymo vietas apžiūrėti. Žmonės tuo labai domėjosi ir garažai buvo apžiūrinėjami ne tik paskirų žmonių, bet tam buvo ruošiamos ekskursijos iš visos Lietuvos. Kiek vieni pokal-

tų lietuvių komisarai tose kameroose nužudė už tai, kad jie buvo lietuviai ir mylėjo savo tėvynę, žinių nėra.

Petrašiūnų šile atrasti masiniai kapai liudija apie žudymų baisumą. Viename kape rasta devynių moterų lavonai. Ju kūnai dar buvo neapipuvę. Su užpakalyje surištomis rankomis nušautos į galvą. Nušautos buvo ir jų pavardės. Buvo rastos ir jų bylos, iš kurių išryškėjo, kad tai buvo karininkų motinos ir kad komisarų buvo aiškinama, kur yra pasilėpę jų sūnūs — aukštų laipsnių karininkai. Motinos komisarams savo sūnų slapstymosi vietų nepasakė. Prie tų bylų buvo rasti pridėti slapsti pranešimai. Tuos pranešimus komisarams pateikė Justinas K. saugumo valdininkas, kuris buvo NKVD apmokamas bendradarbis ir nurodė, kad tik motinos gali pasakyti, kur dabar jų sūnūs slapstosi. J. K., susekus jo kalbą, buvo suimtas buvusių Lietuvos saugumiečių. Prisipažino. Sudarius kaltę įrodančią bylą, buvo perduotas vokiečių žinion nubausti.

Vokiečiai, užėmę Kauną, ne tik patys lankė mirties kameras, bet pakvietė ir atstovus japonus, švedus, šveicarus, italus, austrus jų apžiūrėti. Jie tas kameras fotografavo ir filmavo.

NKVD verbuoja bendradarbius

NKVD komisarams rūpėjo įsigyti bendradarbių iš Lietuvos buvusių valdininkų. NKVD agentai pasiūkė valdininkus po vieną pagrasino atleidimu ir net suėmimu, jei nesutiks bendradarbiauti. Kai kurie valdininkai, bijodami suėmimo, su pasiūlymu sutiko.

(Bus dangliai)

SPORTO VARŽYBOS ROCHESTERYJE

Plaukymas

Šeštadienį, gegužės 3 d., 12 val., Benjamin Franklin High School baseine, kampas Norton St. ir Hudson Ave. (apie 5 mylios nuo miesto centro). Varžybos atviros visiems JAV ir Kanados lietuviams plaukikams sekančiose amžiaus grupėse ir rungtyse, vykdomos apygardų pagrindu:

Mergaitės ir berniukai 10 metų ir jaunesni 50 j. laisvu stilium, nugara, krūtine, peteliške, 100 j. kompleksinis; mergaitės ir berniukai 11-12 metų: 50 j. l. stilium, nugara, krūtine, peteliške, 100 j. l. stilium, 200 j. kompleksinis, 4x50 l. st. ir krūtine 4x50 kompleksinės estafetės; moterys ir vyrai 13 metų ir vyresni: 100 j. l. stilium, krūtine, peteliške, 50 j. peteliške, 200 j. l. stilium, 200 j. kompleksinis, 4x50 l. st. ir 4x50 kompleksinės estafetės. Atsižvelgiant į dalyvių skaičių, kai kurios rungtys gali būti jungiamos arba išleidžiamos.

Kiekviena apygarda gali išstatyti neribotą skaičių plaukikų, tačiau į apygardos surinktų taškų skaičių kiekvienoje rungtyje bus skaičiuojama tik dviejų dalyvių gauti taškai. Estafetės sudaromos apygardų pagrindu. Kiekvienas plaukikas gali dalyvauti 3 individualiose rungtyse ir estafetėse. Dalyvių amžius nustatomas pagal gimimo datą — tikras amžius rungtynių dieną. Plaukti galima ir vyresnėse amžiaus grupėse, bet tik tris individualias rungtis iš viso.

Iš anksto prašoma kaip galima greičiau registruotis: Arvydas Barzdukas, 3322 Hartwell Ct., Falls Church, VA 22042 (tel. 703 560-1410), pranešant amžių ir rungtį (distanciją ir atsiemtą laiką). Registracija bus priimama ir varžybose.

PIETŲ AFRIKOJE

(Atkelta iš 3 pusl.)

linius, kurie aprūpinti rusiškais lėktuvais. Dėlto P. Afrikos respublika savo karinį biudžetą iš 688 mil. dolerių 1975 m. pakėlė iki 1,2 bil. dolerių. Respublika dabar turi 200,000 karių ir 80,000 atšarginių.

Vakarų susilaikymas nuo ekonominės ir politinės paramos P. Afrikos respublikai, o Sovietų ir kinų parama juodiesiems sudaro sąlygas baigti baltųjų kolonializmą Afrikoje.

Afrikos juodieji padeda vieni kitiems siekti laisvės, o Europos ir JAV baltieji nepadeda Sovietų pavergtoms tautoms išlaisvinti.

Mūsų kolonijose

Hartford, Conn.

LITUANISTINĖ MOKYKLA VADINS "PELENĖ"

Kaip jau spaudoj minėta, šiais metais Hartfordo Lituaništinė mokykla suka 25 metus jos gyvavimo ir darbo Hartforde. Tos sukakties proga Hartfordo "Svyturio" Lituaništinė mokykla rengia paminėjimą ir bus suvaidinta "Pelenė". Vaidinimas bus gegužės 4 d., sekmadienį, 3 val. p. p. L.A.P. klubo salėje, 227 Lawrence St., Hartford, Conn.

Visi Hartfordo ir apylinkių lietuviai prašomi vaidinime ir, apskritai, 25-rių metų sukakties paminėjime dalyvauti. Malonėkite atsivesti ir amerikiečių.

Jonas Bernotas

New Britain, Conn.

NAUJAS MIESTO MERAS

Paskirtas naujas New Britaino miesto meras James Carey. Tas pareigas jis eina nuo vasario 13 dienos.

Miesto seniūnu (Alderman) yra William J. McNamara.

Jonas Bernotas

KRISTUJE ŽMOGAUS GYVENIMO TIKSLAS

Svarbu: kiekvienas dalyvis prašomas į varžybas atsivežti sekantį pažymėjimą: "In consideration of my entry being accepted at the 1975 North American Lithuanian swimming championships, I shall not hold the North American Lithuanian Sports and Physical Education Committee, the Rochester School District nor anyone else connected with these championships responsible in the event of injuries, damages or losses sustained by me at the said meet. Athlete's signature: Signature of parent or guardian (for minors)".

Stalo tenisas

Carter Recreation Center, skersai gatvės nuo Benj. Franklin gimnazijos, šeštadienį nuo 10 val. ryto iki 4 val. p. p.; sekmadienį nuo 12 val. iki 4 val. p. p.

Registracija

Visoms varžyboms Sv. Jurgio parapijos salėje, 545 Hudson Ave., nuo 9 val. ryto. Nakvynių ir visais kitais varžybų reikalais prašome kreiptis į Vyta Lele (716) 227-4304.

Važiuoti

Iš New York Thruway 490-tu keliu į vakarus, 47 keliu į šiaurę, 104 keliu į vakarus iki Hudson Avenue išvažiavimo, tada į kairę, keturias mylias iki Carter centro arba toliau, iki Sv. Jurgio parapijos salės.

Linksmavakaris 8 val. vakare.

Apygardų vadovai prašomi pasirūpinti apygardinių komandų sudarymu ir tinkamu atstovavimu varžybose. Smulkesnė informacija gaunama sporto klubuose.

Rengėja

— Amerikoje 419,000 asmenų kasmet susižeidžia važinėdami dviračiais.

Tūkstančiai jaunų žmonių, iš Italijos ir kitų pasaulio kraštų, nežinint šalto ir lietingo oro, susirinkę švento Petro aikštėje Romoje dalyvauti pamaldose, kurioms vadovavo Popiežius Paulius VI. Tai buvo tartum didžiulis šventųjų Metų jaunimo sąskrydis susitaikinimo ir atsinaujinimo ženkle. Į jaunimą ypatingu būdu kreipėsi ir Popiežius Paulius VI. Mišų metu pasakijoje kalboje, ragindamas Kristuje atrasti savo gyvenimo aukščiausiąjį idealą. Priminęs, jog Išganytojas, įžengdamas į Jeruzalę, buvo ypač džiaugsmingai ir šventiškai sutiktas minios vaikų ir jaunimo, Popiežius kvietė ir dabartinių laikų jaunus žmones su tokiu pat tikėjimu ir džiaugsmu priimti Jėzų Kristų, kuris yra tikrasis jaunimo Mokytojas ir Ganytojas, nuširdus jaunų žmonių gyvenimo draugas. Mylėdami Kristų, mes suteikiame savo gyvenimui naują ir gilią prasmę, atrandame savo gyvenimo tikslą: mylėdami Kristų, mes išmokstame mylėti ir savo artimą. Daugelis jaunų žmonių dabartiniiais laikais gyvena lyg užmerktomis akimis, jaunus žmones gaubia liūdesys ir gyvenimo tuštuma: jie yra išsiilgę dvasinių ir socialinių vertybių, jų nerami širdis ragina juos įprasmingi savo gyvenimą kilniais darbais, malda, tikėjimu. Tikslai Kristus gali išvesti žmonių iš aklavietės ir nurodyti žmogui prasmingą gyvenimo kelią. Džiaugsmingai Jeruzalėje sutiktas Kristus, į kurį mes tikime ir kuriuo pasitikime, kalbėjo Popiežius, yra vienintelis ir tikrasis žmogaus brolis ir bičiulis. Jame atranda paguodą ir prasmę visi kenčiantieji; jame atranda didžiųjų problemų sprendimą, visi šaukiantieji pagalbos, trokštantieji teisingumo, draugystės ir meilės. Jis mums rodo, kuriuo keliu turime eiti ir kaip turime įpras-

minti savo gyvenimą. Atsiliepime į Jo kvietimą: sekdami Kristų mes vėl iš naujo atrasiame savo gyvenimo tikslą, baigę savo žodį jaunimui Popiežius Paulius VI.

KERPIŲ DRAUGYSTĖ SU AUGALAIS

Kerpės visada draugauja su žaliais augalais. Jos auga ant akmenų, uolų, stogų, medžių stiebų ir kitur. Kerpių kūnas susidaro iš grybinių siūlų. Tarp

grybinių siūlų yra įsiterpusių vienacelių augalų. Kerpės su tais augalais gyvena didelį santarpe. Grybiniai kerpių siūlai traukia vandenį su mineralinėmis druskomis iš vietos, kur jie guli, ir atiduoda savo augalui. Mat, kerpės negali traukti anglies dvideginio iš oro, nes neturi žalumo (chlorofilo), o tie augalėliai, turėdami žalumo, su traukia daugiau anglies dvideginio, negu jiems reikia. Jeigu kerpės nesidalintų maistu su augalais, tai jų gyvenimas būtų labai sunkus, arba jis greit turėtų žūti.

DRAUGAS, antradienis, 1975 m. balandžio m. 22 d.

5.

Mirus šviesiajam lietuviui ir lietuvių tautos reikalų ryžtingam gynėjui

A. + A.

Leonardui Šimučiui,
velionio šeimą ir arti muosius giliu nuoširdumu užjaučia

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
VALDYBA

A. A.

Leonardui Šimučiui

mirus,

žmonai ANGELEI, dukrai RŪTAI, sūnums Dr. LEONARDUI, pulk. JONUI ir RAIMUNDUI su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia

Povilas Dargis, pirmininkas,
Susivienijimas Lietuvių
Amerikoje

Giliam lietuviui patriotui

A. + A.

LEONARDUI ŠIMUČIUI mirus,

jo žmonai ANGELEI, DUKRAI ir SŪNUMS su šeimomis bei kitiems artimiesiems giminėms reiškia gilią užuojautą.

Liet. Rom. Kat. Susiv. Amerikoje
Chicago apskr. valdyba

Didžiam lietuviui patriotui

A. + A.

LEONARDUI ŠIMUČIUI mirus,

jo žmonai ANGELEI, DUKRAI ir SŪNUMS su šeimomis bei kitiems artimiesiems reiškia gilią užuojautą.

Liet. Rom. Kat. Susiv. Amerikoje
160 kuopos valdyba

Laidotuvių direktoriai

MAŽEIK & EVANS

6845 SOUTH WESTERN AVENUE

TRYNS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

Vienam pačių žymiausių Amerikos Lietuvių visuomenininkų, poetų ir žurnalistų, buvusiam ilgamėčiui Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui

Leonardui Šimučiui

mirus,

jo likusiai šeimai, Amerikos Lietuvių Tarybai ir visom organizacijom, kuriose jis suvaidino didelį vaidmenį, užuojautą reiškia

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO
KOMITETAS

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNAS —

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. Govenhill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNHALL 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

5307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6872
2424 W. 68th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

1948 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3372

POVILAS J. RIDIKAS

3334 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 80th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Uoliam visuomenininkui, didžiam laisvės kovotojui, Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo organizatoriui

Leonardui Šimučiui

amžinai mus palikus, nuoširdžiausią užuojautą reiškia žmonai ANGELEI, dukrai RŪTAI, sūnums dr. LEONARDUI, pulk. JONUI ir RAIMUNDUI su šeimomis ir kartu liūdime.

BENDRAS AMERIKOS LIETUVIŲ ŠALPOS
FONDAS

Centro Valdyba ir visi Balfininkai

Mirus mūsų Sąjungos garbės nariui

A. + A. LEONARDUI ŠIMUČIUI,

reiškia nuoširdžią užuojautą jo žmonai, SŪNUMS ir giminėms.

Lietuvių žurnalistų Sąjungos
Centro Valdyba

KĘSTUČIO Korp! garbės broliui

A. + A.

LEONARDUI ŠIMUČIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia jo žmonai ANGELEI, jo šeimai, artimiesiems ir kartu su visa lietuvių visuomene liūdi

Korp! KĘSTUTIS

APYLINKĖS

× Kun. Petras P. Činikas, MIC, "Draugo" administratorius, porai savaitę išvyko poilsio ir sveikatai pataisyti. Su juo kartu išvyko ir Racine Šv. Kazimiero par. klebonas kun. Juozas Kuprys, MIC.

× JAV atstovų rinkimai į III PLJ kongresą įvyks gegužės 3-4 d. visose Lietuvos kolonijose. Iš viso bus renkami 43 atstovai. Balsuoti gali visi tarp 16 ir 30 m. amžiaus. Rinkimais rūpinasi JAV Lietuvos jaunimo sąjunga su JAV LB pagalba.

× A. a. žurn. Jonas Vaideiys, "Santaros" redaktorius, staigiai mirė balandžio 20 d. Willow Springs, Ill. Jį rado mirusį grižęs iš darbo Jonas Balčiūnas, su kuriuo velionis kartu gyveno. Laidotuvės bus nutartos, kai atvyks jo sesuo Adelė Pauderienė iš New Haven, Conn. Šiuo metu galima teirautis Mažeika-Evans laidotuvių įstaigoje. Velionis buvo 70 metų amžiaus.

× Amerikos Lietuvos inžinierių ir architektų sąjungos Chicago sk. narių susirinkimas įvyks balandžio 25 d., penktadienį, 7:30 v. v. Lietuvos tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Programoje Antano Grinos, viceprezidento Continental Banko, Chicago, Ill., paskaita, tema: "Dabartinis ekonomijos palyginimas Amerika su Europa". Nariai su viešiomis ir svečiais kviečiami susirinkime dalyvauti ir išgirsti idėjų paskaitą pritaikytą šių metų ekonomijos padėčiai.

× "Chicago Daly News" dienraštis praėjusio šeštadienio laidoj išspausdino Jono Prunskio laiską, kuriame iškeliama, kad Baltijos tautos neturi būti pripažintos okupantų ir jos užsitarnauja JAV paramos.

× Terry Naujokas ir Marta Krasauskis atstovavo lietuvius su lietuviškais valgiais Šv. Simono ir apaštalų parapijos, 5200 So. California, suruoštam tautybų festivaly balandžio 20 dieną.

× Algis Raulinaitis iš Los Angeles kasmet atvyksta į Lietuvos operos premjeras, atvyko į šiemet. Ta proga apsilankė ir "Drauge". Savo įstaigos siunčiamas įvairiais reikalais, A. Raulinaitis stengiasi savo darbo keliones suderinti su lietuviškais įvykiais kitose kolonijose.

× Ankų prisuntė: 3.50 dol. — E. Pakauskas: 2 dol. — P. Gadeikis, 1 dol. — J. Grimms. Ačiū.

× Operos paskutinio "Meilės Eliksyro" spektaklio, kuris įvyks šį šeštadienį, 8 val. vak., Marijos mokyklos auditorijoje, bilietai gaunami Marginiuose, 2511 W. 69th St. (pr.)

× Juozas Aleksūnas, Eugenijus Būtenas, Rimas Činka, Jūratė Jakštytė, Vaigalė Kavaliūnaitė, Gailė Mačiulytė ir Romas Stakauskas sudaro senų ir naujų veidų galeriją šių metų Antro Kaimo programoje, kuri įvyks gegužės 3 ir 4, 10 ir 11 dienomis, Playhouse, 2515 W. 69th St. Rezervacijos HE-4-7004 (pr.)

× Mums pranešama, kad dar galima įsigyti antrosios laidos su žemėlapiu anglų kalboje studiją "The Lithuanian Strip in Soviet-German Secret Diplomacy, 1939-1941". Užsakymus siųsti: Dr. B. Kaslas, Wilkes College, Wilkes-Barre, Pa. 18703. Kaina su persiuntimu \$1.00. (sk.)

× Inž. Eugenijus Vilkas, Astro-Arc bendrovės viceprezidentas, vykdamas iš Los Angeles į Clevelandą Amerikos metalininkų — suvirintojų suvažiavimui, buvo sustojęs Clarendon Hills, Ill., pas savo dukterį Gražiną ir Gintą Miceikas, lankėsi Chicagoje pas savo pažįstamus, susitiko su akademine skautijos darbuotoja. Balandžio 24 d. jis dalyvaus minėtame suvažiavime ir demonstruos savo bendrovės išradimus.

× Simas Kudirka su šeima atvyksta į Chicago ir dalyvaus šio šeštadienio "Meilės Eliksyro" operos spektaklyje. Operos valdyba tada jį pakvietė dalyvauti ir pooperiniuose pietuose, kurie įvyks sekmadienį, balandžio 27 d., 3:30 val. popiet, Jau-nimo Centre. Tuose pietuose dalyvauja tik Operos mecenatai, vadovybė, solistai, choras, spauda ir bendradarbiai.

× Lietuvos abiturientų balius, kuriame dalyvaus ir kartu linksmintis jaunimas su savo draugais ir tėvais, visiems įdomus ir naudingas. Balių rengia LMKF Chicago klubas, talkinant abiturientų motinų komitei.

× Šeima be lietuviškos knygos — šeima be lietuviškos širdies. Lietuviškų knygų didesnę kiekį "Drauge" nusipirko: Mėta Kikutienė; Ed. Meilus — Shresbury, Mass., Elenutė Razgaitytė — Seven Hills, Ohio, V. Solomonas — Ozono Pk., N. J., Adolfas Aidukas — E. Freehold, N. J., Irena Satka, Cleveland Hts., Ohio, Cezaris Surdokas — Baltimore, D. Šiurna, Kanadoje, A. Mickus, Chicagoje.

× Marija Kutkuvienė Šv. Kryžiaus ligoninėje išrinkta balandžio mėnesio tarnautoja. Marija šioje ligoninėje tarnauja nuo 1973 m. ir dirba namų priežiūros skyriuje. Jos šeima atvyko iš Venecuelos 1962 m., kur buvo nuvykę iš Vokietijos. Chicagoje jos vyras mirė 1972 m. Jos sūnūs Algirdas gyvena Des Plaines, Ill., o Vytautas tarnauja JAV armijoje Havajuose. Ligoninės personalas Mariją vertina kaip malonią ir darbščią tarnautoją.

× Lietuvos televizijos rėmėjų rinkimais susirinkimas įvyks balandžio 27 d., sekmadienį, 3 val. p. p. LTV patalpose, 5845 So. Oakley Ave. Bus renkama valdyba. Dalyviai bus supažindinti su Liet. televizijos veikla. Prašomi visi dalyvauti.

× Onilė Vaitkutė ir Pranas Joga, du žymūs Clevelando lietuviškų organizacijų darbuotojai, gavę "Draugo" knygų katalogus, išsitrino ir užsisakė lietuviškų leidinių kiekvienas po keliasdešimt dolerių.

× Gyva lietuviškoji knyga — mūsų tautinio susipratimo rodyklė. Už didesnę pinigų sumą liet. knygų "Drauge" užsisakė: C. Choromanskienė — Hamiltone, S. Čaplikas — Portlande, Mrs. A. Nėnis — Gary, Ind., — Ben. Kašinskas — W. Henrietta, N. W., Mary Rutkauskas — Cambridge.

× Dr. A. Janaičienė, Yonkers, N. Y., parėmė savo dienraštį. Ačiū.

Is "Meilės eliksyras" operos spektaklio Chicagoje.

Nuotr. A. Plenio

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

JAUNOSIOS KARTOS TRIJŲ MENININKŲ PARODA

Praėjusį šeštadienį Chicagoje, Marquette Parko Playhouse, buvo dviem dienoms atidaryta Prano Skvirbio grafikos, Kazio Norvilo nuotraukos ir Roberto A. Ramanausko tapybos darbų paroda. Jaukiai išdėstytoje parodoje buvo išstatyta 41 darbas. Parodą atidarė dail. Viktoras Petravičius, pabrėždamas, kad mūsų dailininko vardą nešiojanti yra labai daug bet tikrų menininkų gana nedaug. Jauniesiems dailininkams palinkėjo būti tais tikraisiais, nes ši paroda jau rodo viltingą pradžią talento augimo gerąją kryptį. Štai kamerinio pobūdžio paroda šeštadienį ir sekmadienį džiugino nuosirdžius meno mėgėjus. Lankytojų tarpe buvo ypač nemažai jaunimo. K

LIETUVIŲ ETNINĖ ENCIKLOPEDIJA

Kun. A. Kezys su talkininkais ėmėsi vykdyti svarbų projektą — leisti iliustruotą lietuvių etninę enciklopediją. Apie tą planą paaiškėjo penktadienio vakarą, kad Jaunimo centre ta tema buvo suruošta vakaronė. Jai vadovavo prof. dr. J. Puzinas. Jis pažymėjo, kad lietuvių įnašas į JAV kultūros, civilizacijos ir visokios pažangos vyksmą

× P. V. Razgaitytis, Seven Hills, Ohio, žinomas Clevelando lietuvių veikėjas, nusipirko "Drauge" lietuviškų knygų už 73 dolerius.

× Kriaucėlių Amer. Liet. Montessori Vaikų namelių apžiūrėjimas įvyks sekmadienį, balandžio 27 d. nuo 12 v. iki 2 val. p. p. Tėveliams ir visiems susidomėjusiems bus proga susipažinti su Montessori auklėjimu ir nameliuose naudojamą medžiaga. Taip pat bus priimamos registracijos. Po apžiūrėjimo 2 val. p. p. bus lėlių teatrų "Petrukas ir Vilkas", paruoštas Laimos Lapinskienės.

× G. J. Gliudys, Jr., Huachuca, Az., žinomas teisininkas, domisi lietuviška spauda ir knygomis. Neseniai jis "Drauge" užsisakė didelį kiekį įvairių lietuviškų knygų.

Lietuviai prie Meksikos ilankos ir Elenos ir Antano Bacių viešbučio. Iš kairės: Vyta. Urbonas, Bronė Baltrušaitienė, Felicija Urbonienė, Simas Kudirka, Marija Šulskienė, Kunigunda Kebulskienė, Pranas Koblinkas, dr. J. Baltrušaitis. Nuotr. dr. E. Drukanio

yra didelis. Lietuviai daug prisidėjo prie pramonės ugdymo, erdvių tyrimo, mokslo darbų universitetuose. Ypač vertingas lietuvių moralinis lygis.

Suplanuoti 6 leidiniai: Šv. Kazimiero kapinių albumas, Amerikos lietuvių muzika, teatras ir baletas, Lietuvių tradicijos, Lietuvių išeivijos literatūra, Pennsylvanijos lietuvių. Planuojamas leidinis apie lietuvių švietimą Amerikoje.

Prof. Puzinas dar siūlė naujus leidinius: Amer. lietuvių periodika ir knygų leidyba, Amer. lietuvių kovoję dėl Lietuvos laisvės, Lietuvių išeivijos atgarsis į didžiuosius Lietuvos įvykius, Organizacinis JAV lietuvių gyvenimas, Lietuvių mokslo linijų įnašas, Lietuvių Bendruomenė, atskirų kolonijų apžvalgos. Tekstai galėtų būti nedideli, bet gausi iliustracinė medžiaga, kurią reikia kiek galint skubiau rinkti.

Kun. A. Kezys paaiškino, kad ta enciklopedija ruošiamą labai rūpestingai. Bus naudojamas geras, įvairių atspalvių, popierius. Pirmasis išėis Šv. Kazimiero kapinių albumas, kuris jau už kelių savaitių turės pasirodyti.

Pagrindinis bruožas visų leidinių bus etninis elementas, kuris dominuotų ne tik lietuviams, bet ir amerikiečiams. Nuo seniausių paminklų pereinama prie ornamentinių kryželių, koplytėlių, mūsų dail. darbų.

Dail. V. Lukas suplanavo pirmos knygos meninį apipavidalinimą. Kitos knygos bus panašios, kad lentynose sudarytų enciklopedinį vienumą.

Lėšų numatoma sutelkti iš mecenatų. O išlaidų bus daug. Vien popierius vienai knygai kainuos apie 4,000 dol., o visas leidinis apie 10,000 dol. Knygos ruošėjai dirbo be honoraro. Leidinyje apie Šv. Kazimiero kapines, apie laidojimą parašė J. Dainauskas, apie pačias kapines L. Šimutis, įžanginius straipsnius parašė B. Pūkelevičiūtė. Telkiami garbės prenumeratoriai su įnašais po 25 dol. Pennsylvanijos lietuvių jau suaukojo 4,000 dol. leidiniui apie juos.

Prof. J. Žilėvičius paaiškino, kad jau trys ketvirtadaliai dar-

IS ARTI IR TOLI

SIUKSLES JAU VES

Berwyne baigėsi šiuokšlų išeiviotų streikas. Atlyginimai pakeliami 55 ct. valandai. Po 3 sa-
čių pertraukos šiuokšlės vėl išvežamos.

SUDEGĘ PRIE AUTOMOBILIO

Betaisiant automobilį draugo garaže, sprogo mašina ir David Pazin, 25 m., gyvenęs 8800 So. Harlem, Chicagoje, užsidegęs jo drabužiams, mirtinai apdegė. Mirė nuvežtas į ligoninę. Apdegė ir jo žmona, 27 m., bet ne taip pavojingai.

MEDICINOS MOKYKLA

Michael Reese ligoninė ir prie jos esąs medicinos centras planuoja Chicagoje steigti naują medicinos mokyklą.

AIRIŲ MINISTERIS GIRIA CHICAGĄ

Airijos susisiekimo ministeris P. Barry pareiškė savo džiaugsmą, kad Chicago žmonės daug ir nuolat domisi Airija. "Apie 21% amerikiečių lankytojų atvažiuoja pas mus iš Vidurvakarių", — kalbėjo jis. Min. Barry

bo atlikta ruošiant leidinį apie muziką, teatrą ir baletą. Įeis lietuvių ruošti simfoniniai koncertai, kamerinė muzika, lietuvių "benai", operos, operetės, dainų ir šokių šventės, teatras, muzikologijos archyvas, plokštelės, filmai.

Ruošia prof. J. Žilėvičius, jam talkins I. Serelienė ir Gerstikienė. Straipsniai prof. V. Jakubėno ir kitų.

Dr. J. Puzinas papasakojo, kad leidinį apie lietuvių tradicijas paruošė kun. St. Yla. Veikale aptariama tradicijų prasmė, jų reikšmė, kūrėjai (liaudis, kaimas, šeima), aprašomi lietuvių papročiai nuo kūdikio gimimo iki šermenų.

Veikalą iliustravo dail. Z. So-deikienė ir dail. I. Mitkutė. K. Bradūnas pastebėjo, kad knygoje reikia išryškinti, kiek lietuvių tradicijos pasikeitusios išeivijoje.

K. Bradūnas painformavo, kad A. Skrupskelienė ruošia dvi knygas apie lietuvių išeivijos literatūrą. Numatoma išleisti anglų kalba, duodant kūrybos pavyzdžius, autorius aptarimą, jo paveikslą. Reikia, kad toks leidinys rastų kelius į amerikiečių rankas. Svarbu padaryti gerą autorių atranką ir duoti gerus jų kūrybos vertimus. Tai turėtų išlyginti amerikietis literatas. Šios knygos taipgi yra įjungiamos į etninės enciklopedijos leidinių seriją.

Vakaronę daug praturtino kun. A. Kezio parodytos leidiniuose naudojamų iliustracijų skaidrės. J. Pr.

"MEILĖS ELIKSYRO" PREMJERA

Italų kompozitorius Donizetti, sukūręs apie 70 operų, negalėjo ne nujausti, kad praslinkus arti 150 metų nuo parašymo "Meilės eliksyras", ši opera S. Santvaro vertime skambės lietuviškai Chicagoje. Mūsųose ji atsirado pačiu laiku: kai viršūnėse imama kapotis, mums reikia daugiau meilės, kad ir be eliksyrų.

I premjerą šeštadienį prisirinko pilna Marijos aukšt. mokyklos salė. Dirig. prof. Vyta. Marijosiaus mostams paklusnus orkestras, sudarytas iš 29 Lyric operos ir kitų muzikantų, pradėjo labai melodingą uvertiūrą. Scenai prasiūrus, dėmesį patraukė didingas Italijos peizažas, parūpintas iš Stivanello bendrovės. Režisūros panaudotos plačios galimybės, "kaimiečių" dalis į sceną subėgo iš publikos — parterio.

Pirmoji scena, dalyvaujant visam operos chorui iš 54 dainininkų, spalvingais tautiniais itali drabužiais pasipuošusių, buvo maloniai skambi. Svariai ją praturtino mūsų pirmiaujantieji solistai G. Čapkauskienė (Adina) ir St. Wicik (Memorino). Jie pelnys susilaukė išskirtinių plojimų. Šalia Wiciko chore dainavo ir keletas lenkaičių iš A. Stephens vadovaujamo Lyros ansamblio. Publikos malonumą padidino pasirodymas mūsų sol. Alg. Brazio, karininko Belcore vaidmenį.

Publika džiaugėsi, kad operos

lankėsi Chicagoje ir dovanų merrui Daley įteikė jų branginamos "Book of Kells" reprodukciją.

INFORMUOJA APIE LIETUVIŲ OPERĄ

Solistų nuotraukų ir aprašymų apie lietuvių statomą operą "Meilės eliksyras" išidėjo "Southwest News-Herald".

PLIENINIAI PIRSTAI

Northlake Community ligoninėje sunkiais artrito ar kitų sužalojimų atvejais, padarius operaciją, vieton sužalotų kojų pirštų pradėta įstatyti padirbtus iš plieno ir polietileno.

VYSKUPŲ SUVAŽIAVIMAS

Trijų valstijų — Illinois, Indiano ir Wisconsin — vyskupų suvažiavimas įvyks bal. 28 d. Mundelein seminarijoje. Tęsis iki gegužės 1 d.

chore daug jaunų veidų, kas būria jam stiprią ateitį.

Choro nariai ne tik sklandžiai dainavo, bet ir gyvai įsijungė į vaidybą, su solistų valdyba sudarydami darnų vienetą. Buvo galima spektaklį jausti sumani režisieriaus H. Beattie ir jo talkininkų Z. Numgaudait's bei K. Oželio ranka.

Operos choras rūpestingai paruoštas muzikų A. Vasaicio, A. Stephens, A. Gečo, jų ir solistų pasirodymą paskutinėmis dienomis dar išlyginant prof. Vytautui Marijosui.

Publikos dėmesį ypač patraukė pasirodymas dr. Mulcamaros — sol. A. Voketaičio. Jis įstengė išlaikyti savo dominuojantį vaidmenį scenoje, ką publika palūdijo stipriu plojimu. Pažymėtina, kad sol. Voketaičis gyvai sugebėjo į savo vaidybą įvesti ir komišką elementą, sukurdamas humoru persunktą charakterį.

Adinos draugės Giannettos vaidmenį buvo sol. Marg. Momkienė. Apskritai solistai stiprūs. Darė profesionališką operos įspūdį.

Turime būti dėkingi Lietuvos operai, praturtinusiai mūsų muzikinį gyvenimą, vertindami pasisventimą operos valdybos: pirm. V. Radžiaus, vicep. V. Momkaus, I. Navickaitės, J. Vidiūno, sekr. R. Grauzinienės, ižd. V. Stropaus, turto globėjo J. Mockaičio. Apšvietime talkino R. Bartytė.

Publika gerėjosi, kad solistai ir choras rūpestingai pasiruošę. Jų reikatyvui akompanavo muz. A. Jurgutis. Grimas A. Dikino ir St. Warzalas.

Antro veiksmo pradžioje pasirodžius dirigentui V. Marijosui publika gausiais plojimais reikšė pasigėrėjimą jo diriguojama opera. Šilti plojimai lydėjo ir solistų duetus bei arijas, ypač po skambiųjų: Liūdną ir gaudžią ašarą" (Wicikas), "Imki, tu gauni laisvę" (Čapkauskienė), "Pirkit meilės eliksyrą" (Voketaičis). Ypatingas ovacijos publika sukėlė dirigentui, solistams, chormeisteriams, chorui spektaklio pabaigoje.

Pažymėtina, kad CBS — TV šią operą nufilmavo repeticioje metu, o į pirmą spektaklį atvyko CBS vadovybė.

Dar vieną operos spektaklį turėsime šeštadienį. J. Pr.

Pagerbkime mūsų

MOTINAS

įjungdami jas į šį

specialų

šv. Mišių devindienį!

MOTINŲ DIENOS NOVENA — gegužės 3 — 11 d. d. Marijonų vienuolyno koplyčioje

Ši novena, į Vilniaus Aušros Vartų Stebukl. Gallestingumo ir Nepaliaujamos Pagalbos šv. Dievo Motiną Mariją, bus celebruojama už mūsų motinas, pamotes, uošves, močiutes ir žmonas, gyvas ir mirusias.

Reikšdamas/a dėkingumą už motinos meilę ir pasiaukojimą, įjungia į šv. Mišių noveną.

Motinos vardas ..... gyva/mirusi

Novenai aukoju .....

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

Marian Fathers, 6336 S. Kilbourn, Chicago, IL 60629